

1978, 15. listopadu – Sdělení VONS č. 51 o trestním stíhání Tomáše Petřivého pro trestný čin útoku na veřejného činitele a o okolnostech jeho případu.

Dne 6. 10. 1978 vydal vyšetřovatel Okresní prokuratury v Ústí nad Orlicí usnesení o zahájení trestního stíhání Tomáše Petřivého, nar. 29. 12. 1955 v Bratislavě, studenta FAMU v Praze, trvale bytem Bratislava, Sibířská 54. Tomáš Petřivý je obviněn, že dne 20. 9. 1978 za jízdy v rychlíku č. 253 do Polska a dále v polské pohraniční stanici Mezilesí, kde byl vyveden z vlaku, fyzicky a slovně napadl příslušníky pasové kontroly, čímž se dopustil trestného činu útoku na veřejného činitele (§ 155/1b, § 156/2 tr. z.).¹

Onoho dne chtěl Tomáš Petřivý odcestovat s platným cestovním dokladem do Polska: byl však na hranici zadržen, eskortován do Prahy a celkem více než dva dny vězněn. Jeho zadržení bylo součástí rozsáhlejší akce Státní bezpečnosti z 20. 9. 1978, která byla zaměřena proti dalšímu rozvoji čs.-polského přátelství a spolupráce obránců lidských práv (viz naše sdělení č. 38)².

Po svém propuštění 23. 9. 1978 napsal Tomáš Petřivý obsáhlou zprávu, v níž líčí průběh svého zadržení i výsledky, jimž byl 22. a 23. 9. v Praze podroben: příslušníci StB mu hrozili obviněním z celé řady trestných činů – jejich hrozby byly součástí nátlaku, aby Tomáš Petřivý pracoval s StB jako informátor.

Jak známo (viz Sdělení č. 41)³, byl Tomáš Petřivý dne 1. 10. 1978 znovu zajištěn na 48 hodin; tentokrát byl zadržen spolu s mluvčím Charty 77 Jaroslavem Šabatou a s Jiřím Němcem v Peci pod Sněžkou v souvislosti se zmařenou schůzkou členů polského Výboru společenské sebeobran (KOR) a signatářů Charty 77. Po převezení na okrsek VB došlo k incidentu, při němž byl Jaroslav Šabata příslušníky VB zbit (poté byl obviněn z útoku na veřejného činitele a je do dnešního dne ve vazbě).⁴ Tomáš Petřivý je kromě zúčastněných stran jediným očitým svědkem počátečního průběhu tohoto incidentu.

Vše nasvědčuje tomu, že zpráva Tomáše Petřivého o jeho zadržení na hranici dne 20. 9. je pravdivá a že obvinění proti němu je vykonstruované; dále tomu, že průběh výslechu Tomáše Petřivého byl takový, jak popisuje. O snaze zastrašit důležitého svědka ve věci Jaroslava Šabaty svědčí i další zajištění Tomáše Petřivého na 48 hodin (okolo 28. 10. 1978 – tedy již třetí v průběhu šesti týdnů) a jeho vyloučení z vysoké školy dne 13. 11. 1978 (pouze na základě vzneseného obvinění). Zejména důležitý je fakt, že obvinění proti Tomáši Petřivému bylo vzneseno až tři týdny po údajném incidentu, a tedy šest dní poté, co byl obviněn a uvězněn Jaroslav Šabata.

Informace o Chartě 77, r. 1, 1978, č. 13, s. 6.

POZNÁMKY

- ¹ V usnesení vyšetřovatele oddělení vyšetřování Okresní prokuratury v Ústí nad Orlicí Stanislava Koláře o zahájení trestního stíhání T. Petřivého pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 155, odst. 1, písm. b) tr. zák. a § 156, odst. 2 tr. zák. ze 6. 10. 1978 bylo uvedeno, že obviněný „dne 20. 9. 1978 cestoval rychlíkem č. 253 do PLR, když v průběhu celní prohlídky celním orgánem Oldřichem Koubkem byly u něho nalezeny písemnosti, ke kterým se nechtěl vyjádřit a část jich vyhodil z okna. Po upozornění vzhledem k nedokončené celní prohlídce, že k další cestě do PLR nebude propuštěn a v nejbližší železniční stanici že musí vystoupit, výzvy neuposlechl, prohlašoval, že dobrovolně z rychlíku nevystoupí, počal urážet hrubými výroky příslušníky OPK Lichkov mjr. [Jana] Vávru a nstržm. [Miroslava] Čejchana, během jízdy posledně jmenovaného udeřil rukou do prsou a hrubě urážel. Stejně si počínal i po vyvedení z rychlíku v železniční stanici Mezileší, kdy opět napadl pěstmí nstržm. Čejchana a pprap. [Petra] Vavřinu.“ Usnesení je uloženo in: OS v Ústí nad Orlicí, soudní spis k případu Tomáše Petřivého, spis. zn. 2 T 234/80; též LP, Sb. VONS, inv. č. 243, sign. I/1, kart. 40.
- ² Dokument č. 38. K případu Tomáše Petřivého viz dále sdělení VONS č. 84, 209, 213 a 249, dokumenty č. 84, 210, 214 a 250.
- ³ Dokument č. 41.
- ⁴ K případu Jaroslava Šabaty viz dále sdělení VONS č. 66, 67, 69, 75, 76, 92, 102, 106 a 223, dokumenty č. 66, 67, 69, 75, 76, 92, 102, 106 a 224, a dopis mluvčího Charty 77 Ladislava Hejdánka a VONS rakouskému kancléři Bruno Kreiskému ze 17. 1. 1979 obsahující žádost o pomoc J. Šabatovi u příležitosti jeho návštěvy v Československu, dokument č. 1134.